YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

14 päivänä heinäkuuta 2005 *

Asiassa C-203/04,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landgericht Frankfurt am Main (Saksa) on esittänyt 28.4.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.5.2004, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Gebrüder Stolle GmbH & Co. KG

vastaan

Heidegold Geflügelspezialitäten GmbH,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit A. Borg Barthet, A. La Pergola, U. Lõhmus (esittelevä tuomari) ja A. Ó Caoimh,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.4.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Gebrüder Stolle GmbH & Co. KG, edustajanaan Rechtsanwalt P. Deutschbein,

— Heidegold Geflügelspezialitäten GmbH, edustajinaan Rechtsanwalt U. Brückmann, Rechtsanwalt H.-G. Kamann ja Rechtsanwalt T. Beyerlein,

— Saksan hallitus, asiamiehinään C.-D. Quassowski ja A. Tiemann,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään G. Kanellopoulos, V. Kontolaimos ja I. Pouli,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja A. Colomb,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään G. Braun,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee siipikarjanlihan kaupan pitämisen vaatimuksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1906/90 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 5 päivänä kesäkuuta 1991 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1538/91 (EYVL L 143, s. 11) 10 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty riita-asiassa, jossa asianosaisina ovat Gebrüder Stolle GmbH & Co. KG -niminen yritys (jäljempänä Gebrüder Stolle) ja Heidegold Geflügelspezialität GmbH -niminen yhtiö (jäljempänä Heidegold) ja joka koskee sitä, että pitäessään kaupan tuotteitaan Heidegold on käyttänyt pakkausmerkintää, jossa on maininta "Heidegold Deutsches Qualitäts-Geflügel aus kontrollierter Aufzucht" (Heidegold saksalainen laatu-siipikarja kontrolloidusta kasvatuksesta, jäljempänä riidanalainen maininta).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 1538/91, sellaisena kuin se on muutettuna 22.7.2002 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1321/2002 (EYVL L 194, s. 17), 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Ilmoitettaessa tuotantotapaa [Haltungsformen], orgaanista ja biologista tuotantoa lukuun ottamatta, mitään muita kuin jäljempänä esitettyjä ilmaisuja ja niitä vastaavia liitteessä III lueteltuja ilmaisuja yhteisön muilla kielillä ei saa käyttää direktiivin 2000/13/EY 1 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisissa merkinnöissä (niitä voidaan lisäksi käyttää ainoastaan, jos tämän asetuksen liitteessä IV määritellyt edellytykset täytetään):

a) 'Ruokittu rehulla, joka sisältää ... prosenttia ...';

b) 'Laajaperäinen sisäkasvatus';

c) 'Vapaa laidun';

d) 'Vapaa laidun — perinteinen kasvatustapa';

e) 'Vapaa laidun — täydellinen liikkumavapaus'.

Näitä ilmaisuja voidaan täydentää kunkin siipikarjan tuotantotavan [jeweilige Haltungsform] erityispiirteitä koskevilla merkinnöillä.

Kun rasvaisen maksan ('foie gras') tuotantoon pidettävistä ankoista ja hanhista saadun lihan pakkausmerkinnässä on maininta vapaan laitumen kasvatustavasta (c, d ja e alakohta), siinä on oltava myös ilmaisu 'saatu rasvaisen maksan tuotantoon pidetystä siipikarjasta'.

2. Lintujen teurasikää tai kasvatusaikaa koskeva merkintä sallitaan ainoastaan käytettäessä jotakin 1 kohdassa tarkoitetuista termeistä ja liitteen IV b, c tai d alakohdassa ilmoitetun vähimmäisiän osalta. Tätä säännöstä ei kuitenkaan sovelleta 1 artiklan 1 kohdan a alakohdan neljännessä luetelmakohdassa tarkoitettuihin eläimiin.

— — "

4 Asetuksen N:o 1538/91 seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Merkinnöissä sallittuja vapaaehtoisia mainintoja ovat jäähdytysmenetelmää tai siipikarjan tuotantotapaa [Haltungsform] koskevat maininnat; kuluttajan suojaamiseksi tuotantotavan merkitsemisen edellytyksenä on oltava täsmällisten hoito-olosuhteita [Aufzucht] ja teurasiän tai ruokintakauden ja tiettyjen rehun aineosien määrän ilmoittamisen määrällisiä raja-arvoja koskevien vaatimusten noudattaminen."

5 Myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/13/EY (EYVL L 109, s. 29) on kumottu kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annettu neuvoston direktiivi 79/112/ETY (EYVL 1979, L 33, s. 1). Sen 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määritellään merkinnän käsite.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

6 Heidegold harjoittaa siipikarjatuotteiden lopputuotantoon erikoistunutta teurastamotoimintaa. Se käyttää tuotteitaan kaupan pitäessään pakkausmerkintää, jossa on riidanalainen maininta.

7 Gebrüder Stolle, joka on Heidegoldin kilpailijayritys, katsoo, että Heidegoldin käyttämä pakkausmerkintä on asetuksen N:o 1538/91 10 artiklan 1 kohdan vastainen ja että se antaa tälle yhtiölle lainvastaisesti saadun kilpailuedun. Gebrüder Stolle on tästä syystä nostanut kanteen Heidegoldia vastaan Landgericht Frankfurt am Mainissa. Se haluaa tämän tuomioistuimen kieltävän riidanalaisen maininnan käytön Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb -nimisen lain (vilpittömästä kilpailusta annettu Saksan laki) 1 §:n perusteella. Heidegold sitä vastoin väittää, että asetusta N:o 1538/91 ei ole rikottu, koska ilmaisulla "Aufzucht" tarkoitettu käsite ei vastaa ilmaisun "Haltung" kattamaa käsitettä. Näin ollen riidanalaista mainintaa ei Heidegoldin mukaan voida pitää tuotantotapaa (Haltungsform) koskevana tietona.

8 Landgericht Frankfurt am Main päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko 5.6.1991 annetun asetuksen (ETY) N:o 1538/91 (siipikarjanlihan kaupan pitämisen vaatimukset) 10 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että direktiivin 79/112/ETY 1 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisissa merkinnöissä maininta "kontrolloitu kasvatus" on asetuksen (ETY) N:o 1538/91 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuotantotapaa koskeva tieto?"

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

9 On aluksi täsmennettävä, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa asetuksen N:o 1538/91 10 artiklan 1 kohtaan sellaisena kuin se oli silloin, kun siinä viitattiin muun muassa merkintöjä koskevaan direktiiviin 79/112, on tämän direktiivin kumoaminen ja sen korvaaminen direktiivillä 2000/13 otettava huomioon. Näin ollen tässä viitataan asetuksen N:o 1538/91, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1321/2002 (jäljempänä asetus N:o 1538/91), 10 artiklaan, jossa viitataan direktiiviin 2000/13.

10 Kuten Heidegold toteaa, yhteisön oikeudessa käytetään joskus eri tavoin ilmaisuja "Haltung" ja "Aufzucht". Siten eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä siipikarjan ja siitosmunien kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista 15 päivänä lokakuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/539/ETY (EYVL L 303, s. 6), sellaisena kuin se on muutettuna 22.12.1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/120/EY (EYVL L 340, s. 35; jäljempänä direktiivi 90/539), 2 artiklan 8 kohdassa esitetyssä tilan määritelmässä tehdään ero näiden kahden ilmaisun välille, sillä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna tilana on pidettävä "sisä- tai ulkotiloja — —

joita käytetään isovanhempais-, vanhempais- tai tuotantopolven siipikarjan kasvattamiseen [Aufzucht] tai pitoon [Haltung]". Yhteisöjen tuomioistuin on samoin käyttänyt näitä kahta käsitettä eri tavalla asiassa C-157/96, National Farmers' Union ym., 5.5.1998 antamansa tuomion (Kok. 1998, s. I-2211) 2 kohdassa, kun se on kuvaillut kantajana olevan ammatillisen etujärjestön edustamien yritysten olevan "yhtiöitä, jotka ovat erikoistuneet nautojen kasvattamiseen [Aufzucht] myyntiä varten, ruokintaan, eläinten pitämiseen karjasuojissa [Haltung], kuljetukseen ja vientiin".

11 Edellä esitetyistä esimerkeistä ja direktiivin 90/539 2 artiklan 9 kohdan c alakohdan sanamuodosta käy ilmi, että ilmaisu "Aufzucht" liittyy enemmän eläinten kasvuajanjaksoon, kun taas ilmaisulla "Haltung", jolla on yleisempi merkitys, viitataan eläinten kasvatusprosessiin kokonaisuudessaan.

12 Asetuksen N:o 1538/91 seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan lisäksi, että tuotantotavan (Haltungsform) merkitsemisen edellytyksenä ovat täsmälliset hoito-olosuhteita (Aufzucht) koskevat vaatimukset.

13 Lisäksi asetuksen N:o 1538/91 10 artiklan sanamuotoon ei sisälly pelkästään ilmaisuja, jotka viittaavat eläinten pito-olosuhteisiin ("laajaperäinen sisäkasvatus", "vapaa laidun" jne.) ja jotka vastaavat hoito-olosuhteita ilmaisun "Haltungsformen" merkityksessä, vaan myös ilmaisuja, jotka viittaavat eläinten kehittymiseen ("ruokittu rehulla, joka sisältää ...prosenttia ...", ja vähimmäisiän vahvistaminen niiden teurastusta varten) ja joissa viitataan tämän tuomion 11 kohdassa tehdyn kielellisen eron mukaisesti pikemminkin ilmaisuun "Aufzucht".

14 Samoin on asia asetuksen N:o 1538/91 liitteessä IV määriteltyjen edellytysten osalta, joihin viitataan mainitun asetuksen 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ja joissa otetaan huomioon erityisesti eläinten teurasikä eri tuotantotapojen erottamiseksi.

15 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 1538/91 yhteydessä ilmaisuilla "Aufzucht" ja "Haltung" on suurelta osin sama merkitys, mutta ilmaisu "Haltung" on laajempi kuin ilmaisu "Aufzucht" ja tuotantotavat (Haltungsformen) sisältävät myös hoito-olosuhteet (Aufzucht).

16 Tämän johtopäätöksen vahvistaa kyseisen asetuksen muiden kieliversioiden analyysi, ja niistä käy ilmi, että seitsemännessä perustelukappaleessa käytetään samaa ilmaisua. Niiden eri kieliversioiden, joilla kyseinen säädös on annettu, tutkiminen osoittaa siten, että samaa ilmaisua käytetään ranskaksi (mode d'élevage/conditions d'élevage), espanjaksi (sistemas particulares de cría/condiciones de cría) ja hollanniksi (bijzondere houderijsystemen/houderijsystemen).

17 Edellä esitetty huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1538/91 10 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että maininta "kontrolloitu kasvatus" (Kontrollierte Aufzucht) on tuotantotapaa (Haltungsform) koskeva tieto ja ettei siinä näin ollen sallita yritykselle tämän maininnan esittämistä kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluvan tuotteen merkinnöissä.

Oikeudenkäyntikulut

18 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Siipikarjanlihan kaupan pitämisen vaatimuksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1906/90 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 5 päivänä kesäkuuta 1991 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1538/91, sellaisena kuin se on muutettuna 22.7.2002 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1321/2002, 10 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että maininta "kontrolloitu kasvatus" (kontrollierte Aufzucht) on tuotantotapaa koskeva tieto ja ettei kyseisessä artiklassa näin ollen sallita yritykselle tämän maininnan esittämistä kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluvan tuotteen merkinnöissä.

Allekirjoitukset